

๗๖๙
๕๒๔๕/๑๘๖๘ นี่คือที่มาของภาษาไทย ลักษณะนี้

๑. ที่เรียกว่า คนตี กับ ศรี ต่างกันอย่างไร จงอธิบายให้แจ่มแจ้ง.
๒. จงแสดงการรักความมิตรอย่างกระซิบกันว่า มีเครื่องคนตีชนิดใดบ้าง แต่ถ้าคุณต้องบ่นอะไรให้ในมือบันทึกไว้.
๓. มหรี กับ มีพาทย์ ก็อยู่ในจำพวกเครื่องสังคีตด้วยกัน เนื่อไรจึงเรียกต่างกัน.
๔. ในการคนตี มีลิ่งใดเป็นหลักสำคัญ.
๕. ในการขับร้อง ละกอร มหรี เสภา ต่างกันอย่างไร
๖. เครื่องสายไทยใช้เทียบเสียงจากมีพาทย์ได้ ถ้าจะเทียบชื่อคั่ง ชอนชู และจะเข้า สำหรับเครื่องสายธรรมชาติ จะเทียบอย่างไร จงเปรียบเทียบเสียงเหล่านั้นให้ตรงกับเสียงคนตีสักกล่าว.
๗. เพลงไทยมีรังสรรค์ต่างกันที่ไหน มีที่ลังเกตให้อย่างไร.
๘. เครื่องสายไทย กับ เครื่องสายปีชาวด์ เหมือนกันหรือไม่ จงบอกหลักการเทียบเสียง ชื่อคั่ง ชอนชู และจะเข้า สำหรับเล่นเครื่องสายปีชาวด์ ให้ตรงกับเสียงสายกล่าว.
๙. เครื่องสายไทย ที่เรียกว่า เล่นทางคัว กับทางพังขอ ต่างกันอย่างไร .
- ๗๖๙
๗๖๘

คนคริไทย

เสียง เกิดจากวัตถุต่าง ๆ ที่กระแทกกัน ในการคนคริไทยได้ จัดระดับเสียงสูงต่ำต่าง ๆ กันไว้เพียง ๘ เสียง แม้จะมีเสียงชั้งลูก หรือคำลงมาอีกตามแต่ระดับของกราฟ คงอยู่ใน ๘ เสียงนั้น ต่างกัน แค่ว่าสูงขึ้นไปหรือลงมาเท่านั้นเอง ผู้ที่ประคิญรู้เพลงคนคริ นำเอา เสียงทั้ง ๘ นั้นมาใช้ มีการแบ่งวรรค ตอน จังหวะ เพื่อให้เกิด ความไพเราะ แล้วก็เป็นชื่อเพลงต่าง ๆ กัน

จากคำนวนมิหรือของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาฯ คำร้องราชานุภาพ จะเห็นได้ว่า คนคริแบ่งแยกเป็นหลายประเภท เท่า ที่เล่นกันอยู่ในปัจจุบันนี้แบ่งได้ดังนี้ :-

- ๑. มหริ ๒. เกรีองสายไทย ๓. เกรีองสายปี่ชัชวาล
- ๔. เกรีองสายละมุน (อะไรก์ได) ๕. ปี่พาทย์เกรีองใหญ่, เกรีองกุ,
- เกรีองห้า ๖. ปี่พาทย์มอย ๗. ปี่พาทย์คิกคัมราท

เกรีองคนคริสำหรับมิหริวงใหญ่

๑. ระนาคเชก	๒. ระนาคทอง	๓. ช้อดู	๔. ร้อง
๕. ระนาคทุ่ม	๖. ทุ่มเหล็ก	๗. ชุดบ	๘. รำมะนา
๙. ช่องเด็ก	๑๐. ชะเขี้	๑๑. ช้อสามสาย	๑๒. โภน
๑๓. ช่องใหญ่	๑๔. ช้อคิว	๑๕. กระจับปี่	๑๖. นิ่ง.

(หมายเหตุ เลข ๘ ถึงเลข ๑๓ คือ ตั้งแต่จะเข็มร้อง จะใช้ อย่างละเอียด)

มิหริวงเด็กไม่ใช้ช่องใหญ่ ระนาคทอง ทุ่มเหล็ก ตั้งแต่หมายเลข ๘ ถึง ๑๓ คือจะเข็มร้องสั่ง จะใช้เพียงช่องละ ๑ ก็พอ.

๒. เกรี๊องสายไทย

๑. ข้อกัง ๒. ข้อรู้ ๓. จะเข้า ๔. จะดู ๕. ข้อสาม
สาย ๖. กระรับปี่ ๗. โภนรามะนา ๘. ทันเสียง ๙. ฉิ่ง
ข้อสามสาย กับ กระรับปี่ด้วยมีจะไม่ได้สักได้.

๓. เกรี๊องสายผะสม

เกรี๊องสายผะสมใช้ข้อป่างเกรี๊องสายไทย จะใช้ขึ้น หรือขอร์แกน
๑ ๘ ๗ ตามแต่จะผะสม.

๔. เกรี๊องสายปี่ชະวา

๑. ข้อกัง ๒. ข้อรู้ ๓. จะเข้า ๔. ปี่ชະวา ๕. กลอง -
แขก

๕. พิณพาทย์ เกรี๊องใหญ่

๑. ระนาคเอก ๒. ระนาคทุ่ม ๓. ข้องใหญ่ ๔. ข้องเล็ก
๕. ระนาคเหล็ก ๖. ทุ่มเหล็ก ๗. ปี่ ๘. กลอง ๙. ตะโพน
๑๐. เกรี๊องประกอบต่าง ๆ มีฉิ่ง นาม ໂມ່ງ ๑ ๘ ๗

๖. พิณพาทย์ เกรี๊องคู่

พิณพาทย์ เกรี๊องคู่คัค ระนาคเอกเหล็ก กับ ทุ่มเหล็กของก.

๗. พิณพาทย์ เกรี๊องห้า

๑. ระนาคเอก ๒. ข้องใหญ่ ๓. ปี่ ๔. กลอง ๕. ตะโพน
๖. เกรี๊องประกอบ.

ปี่พาทย์มอย

๑. ระนาคเอก ๒. ระนาคทุ่ม ๓. มั่งมอยใหญ่ ๔. มั่ง-
มอยเด็ก ๕. ระนาคเอกเหล็ก ๖. ทุ่มเหล็ก ๗. ปีมอย ๘. คง-
ไพบูลอย ๙. เปิงมาง ๑๐. เกรื่องประภย.

ปี่พาทย์คิกคำบรรพ์

๑. ระนาคเอก ๒. ระนาคทุ่ม ๓. มั่งใหญ่ ๔. ทุ่มคลีคเหล็ก
๕. ชุดย ๖. ซอหู ๗. หุย ๘. ใบ (หุยคือมั่งสำหรับคิใบใหญ่ ๆ).

การเทียบเสียง

เพราะเหตุที่คนครีไทยแบ่งเป็นหลายชนิด ฉะนั้นจะเพาะเกรื่อง
 สายต่าง ๆ จึงมีหลักเทียบกับปี่พาทย์ดังนี้ :-

ปี่พาทย์ใช้มั่งวงใหญ่เป็นหลักเทียบเสียง มั่งวงใหญ่มี ๑๖ ลูก
 มีชื่อต่าง ๆ กัน ๒ เสียง

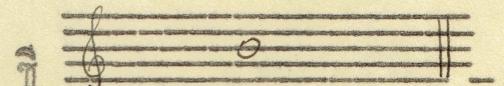
นับจากลูกยกด

ลูก ๑	ชื่อลูกแรก	ตรงกับเสียงคนครีสายกุด
ลูก ๒	,,	เสภา ,,,
ลูก ๓	,,	ตรัวบน ,,,
ลูก ๔	,,	กลดง ,,,
ลูก ๕	,,	ใบ ,,,
ลูก ๖	,,	ตรัวกลาง ,,,
ลูก ๗	,,	พังขอ ,,,
ลูก ๘	,,	โขค ,,,

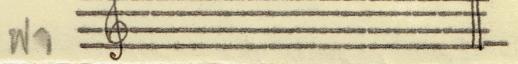

เกรี้องสายปี่ซอว่า

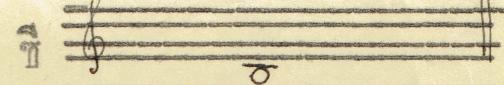
ข้อค้วง เทียบ สายทุ่ม ทรงเสียง

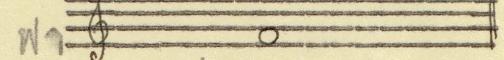
,, สายเอก ,,

ข้อคู่ ,, สายทุ่ม ,,

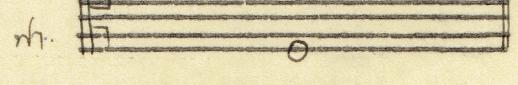
,, สายเอก ,,

จะเข้ ,, สายเอก

,, สายทุ่ม

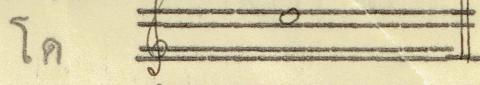
สายลวดทรงกับสายเอก แต่ทำกว่า ๒ เสียง

เกรี้องสายไทยหรือโน้ต เข้าชุดยังคง

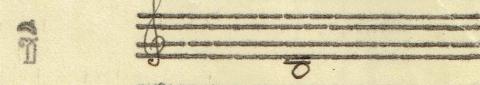
ข้อค้วง เทียบ สายทุ่ม ทรงเสียง พ.

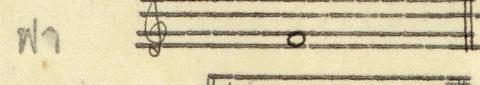
,, สายเอก ,,

ข้อคู่ ,, สายทุ่ม ,,

,, สายเอก ,,

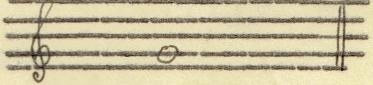

จะเข้ สายเอก สายทุ่ม

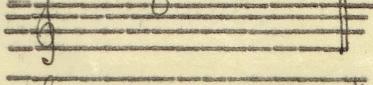

เกรี้องสายเข้าชุดครัวด.

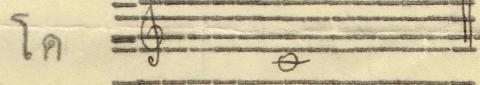
ข้อค้วง เทียบ สายทุ่ม ทรงเสียง ข้อด

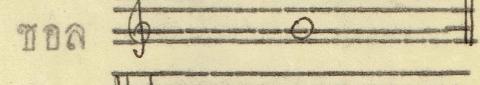
,, สายเอก ,,

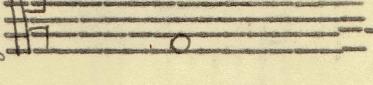
ข้อคู่ ,, สายทุ่ม ,,

,, สายเอก ,,

จะเข้ สายเอก สายทุ่ม

ปี่พาท์ไม้นวน เข้าชุด เข้าชุด ใช้เล่นได้ ๒ อย่าง ก็อ เล่น

ทางใน กับทางกลับ

ทางใน สำหรับเด่นกับละก้า หรือรับร้องเพลงละก้า
ด้าไชขอคั่ง เที่ยง สายทุ่ม ทรงกับเลียง เกร

,, สายเอก ,, ลํา
ชัย ,, สายทุ่ม ,, ชัยด
,, สายเอก ,, ชัย

จะเชี้ จะใส่คั่วยกไก่ วันจันทร์เดือนมีนาคม ๑๙๒๒ ร.๑๗๖๓๘๙๐๑๔๒๖ ๑๕

ทางกลับ สำหรับเด่นหน้า หรือโขน

ทางปี่พาทย์ ทรงกับ ทางเกรี้องสายฯ-

ปี่พาทย์ ออกคำ (กือใช้ปืนออกคำ) ทรงกับเลียง เกรี้องสายที่
ที่เทียบทางพังขอ

ปี่พาทย์ เวiy กทางเสภา ทรงกับเกรี้องสายทางครัว
ในการคุณคริ จังหวะเป็นลิ่งสำคัญยิ่ง บางเพลงมีจังหวะเพลง
ไม่เท่ากันเสมอไป ฉะนั้นเพลงต่าง ๆ จึงแบ่งออกเป็นจังหวะต่าง ๆ
อีก จังหวะนี้เรียกว่า น้ำทับ มีหลายอย่าง แต่ที่ที่จำได้เป็นใน
การบรรเลงมีไว้ ปี่พาทย์ โดยมากใช้น้ำทับ ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น
น้ำทับ ๒ ไม้ และน้ำทับสำหรับเพลงเร็ว

การนับจังหวะ

๑ชั้น นับ ชิ่ง ฉบับ & ครึ่ง เป็น, จังหวะใหญ่
๒ ชั้น นับ ชิ่ง ฉบับ ๒ ครึ่ง เป็น, จังหวะใหญ่
, ชั้น นับ ชิ่งฉบับ , ครึ่ง เป็น , จังหวะใหญ่
๒ ไม้ นับ ชิ่ง ฉบับ , ครึ่ง เป็น , จังหวะใหญ่
เพลงเร็ว นับ ชิ่ง ฉบับ , ครึ่ง เป็น , จังหวะใหญ่

การให้จังหวะ สำหรับ ๑ ขั้น เล่นช้ากว่า ๒ ขั้น ถ้าสามารถ
จะคิดว่า - อัน ให้ชาไคเพียง ๒ กรัม ก็จะเป็นการดูดดอง แต่บาง
เพลงถ้าคิดจังหวะชาเนิน จะทำให้เสียท่านของไปโดยผู้เล่นไม่ได้สัมผัส
จึงนับ ถึง กับ เร็วเท่ากับ ๒ ขั้นเลียทีเดียว ๔ กรัม
๒ ขั้น ตี เร็วกว่า ๑ ขั้นงานสังเกตได้
๑ ขั้น ตี เร็วกว่า ๑ ขั้น เล็กน้อย
๒ ไม่ และเพลงเร็ว ตีเหมือนจังหวะขั้นเดียว ๆ